

COMPLEXUL MUZEAL NAȚIONAL „MOLDOVA” IAȘI
MUZEUL DE ISTORIE A MOLDOVEI

CERCETĂRI ISTORICE

(SERIE NOUĂ)

XXVII-XXIX
(2008-2010)

IAȘI
2011

COMITETUL DE REDACȚIE

Lăcrămioara STRATULAT
Senica ȚURCANU
Sorin IFTIMI
Adriana MOGLAN
Tamilia Elena MARIN
Cătălin HRIBAN
Loredana SOLCAN (secretar de redacție)

Traduceri realizate/revizuite de Coralia COSTAȘ

Adresa redacției

Complexul Muzeal Național „Moldova” Iași
Muzeul de Istorie a Moldovei
Piața Ștefan cel Mare și Sfânt, nr. 1
Iași, RO-700028
Telefon/Fax: 040232218383
e-mail: cercetari.istorice@yahoo.com

ISSN 1453-3960

EDITURA PALATUL CULTURII
Iași

SUMAR
SOMMAIRE – CONTENTS – INHALT

Senica ȚURCANU, Podoabe pentru gât reprezentate pe statuetele antropomorfe ale culturii Cucuteni-Tripolie (<i>Neck Ornaments Present on the Cucuteni-Tripolie Anthropomorphic Statuettes</i>)	9
Maria DIACONESCU, Asupra unor aspecte ale utilizării cornului de cerb în faza A-B a culturii Cucuteni (<i>A propos de certains aspects de l'utilisation du bois de cerf pendant la phase A-B de la culture Cucuteni</i>).....	37
Vasile DIACONU, Comunități umane din bronzul târziu în Subcarpații Moldovei. Observații privitoare la dinamica teritorială (<i>Human Communities of Late Bronze Age in the Moldavian Subcarpathians. Remarks on the Territorial Dynamics</i>).....	45
Victor COJOCARU, Relațiile externe ale orașelor grecești nord-pontice în epoca elenistică și în perioada romană pe baza izvoarelor epigrafice (<i>Die Außenbeziehungen der griechischen Städte der nördlichen Schwarzmeerküste in hellenistischer und römischer Zeit auf Grundlage der epigraphischen Quellen</i>)	67
Alexandra-Marcela POPESCU, Fapte de necredință săvârșite de boieri moldoveni. Pâra la Poartă (<i>Deeds of Unfaithfulness Undertaken by Moldavian Boyars. The Denouncement to The Porte</i>)	115
Ludmila BACUMENCO-PÎRNĂU, Mihai-Cristian AMĂRIUȚEI, Un inventar de documente privitoare la moșia Voroveștii a mănăstirii Sfântul Ioan Zlataust din Iași (<i>Une liste des documents concernant le domaine de Voroveștii, propriété du monastère de Saint Jean Chrysostome de Iași</i>).....	127
Evalda PACI, Franciscus Blanchus: Dictionarium Latino-Epiroticum, Romæ 1635	147

Eliza ILIE, Imaginea Bizanțului în cronografele cu circulație în spațiul românesc (<i>The Image of Byzantium in the Chronographs Having Circulated Throughout the Romanian Space</i>)	157
Liviu BRĂTESCU, Monumente publice. Construcții identitare în România modernă (1866-1918). Studiu preliminar (<i>Public Monuments. The Identity Constructs in Modern Romania (1866-1918). Preliminary Study</i>).....	203
Paul NISTOR, Identități naționale și conflict ideologic în caricaturile și grafica războiului rece (1950-1955) (<i>National Identities and Ideologic Conflict in the Caricatures and the Graphics of the Cold War (1950-1955)</i>).....	215
Sorin IFTIMI, Pictorul Giovanni Schiavoni și activitatea sa din Moldova (1837-1844) (<i>Painter Giovanni Schiavoni and his Activity in Moldavia (1837-1844)</i>).....	231
Gheorghe MACARIE, Giovanni Schiavoni – un pictor italian la Academia Mihăileană din Iași (<i>Giovanni Schiavoni – an Italian Painter at the Mihăileană Academy in Iași</i>).....	269
Sorin IFTIMI, Giovanni Schiavoni – portretul copiilor din familiile Callimachi, Rosetti și Catargi (<i>Giovanni Schiavoni – Portrait of Children in the Callimachi, Rosetti and Catargi Families</i>).....	293
Nicolae URSULESCU, Valorificarea cercetărilor românești referitoare la civilizația Cucuteni prin expoziții internaționale (<i>Valorisation des recherches roumaines concernant la civilisation Cucuteni par des expositions internationales</i>).....	303
Recenzii. Note de lectură (Book Reviews)	327
SENICA ȚURCANU, <i>Industria litică cioplită din neoliticul Moldovei</i> , Iași, 2009 (Diana Măriuca VORNICU)	
GABRIELA GHEORGHIU, <i>Dacii pe cursul mijlociu al Mureșului (sfârșitul sec. II a. Ch. - începutul sec. II p. Ch.)</i> , Cluj-Napoca, 2005 (Tamilia-Elena MARIN)	
VIORICA RUSU-BOLINDEȚ, <i>Ceramica romană de la Napoca. Contribuții la studiul ceramicii din Dacia romană</i> , Cluj-Napoca, 2007 (Tamilia-Elena MARIN)	

FREDERIQUE LACHAUD, *L'Ethique du pouvoir au Moyen Age. L'Office dans la culture politique (Angleterre, vers 1150 – vers 1330)*, Paris, 2010
(Cătălin HRIBAN)

ARCHIVA MOLDAVIAE I, *Arhivele Naționale ale României*, Iași, 2009
(Roxana DIACONU)

ALIS NICULICĂ, *Din istoria vieții culturale a Bucovinei: Teatrul și muzica (1775 - 1940)*, București, 2009 (Alexandru Ovidiu VINTILĂ)

Obituaria..... 345

ȘEIVA SANIE (1938-2010) (Senica ȚURCANU)

ABREVIERI

AIIAI=AIIIX	<i>Anuarul Institutului de Istorie și Arheologie Iași/Anuarul Institutului de Istorie „A. D. Xenopol”, Iași.</i>
Albina românească	<i>Albina Românească, Iași.</i>
AMM	<i>Acta Moldaviae Meridionalis, Anuarul Muzeului „Ștefan cel Mare”, Vaslui.</i>
Angustia	<i>Angustia, Muzeul Carpaților Răsăriteni, Sfântu Gheorghe.</i>
ANRM	<i>Arhiva Națională a Republicii Moldova, Chișinău.</i>
Arhiva	<i>Arhiva. Organul Societății Științifice și Literare, Iași.</i>
ArhGen	<i>Arhiva Genealogică, Academia Română. Societatea Română de Heraldică, Genealogie și Sigilografie, Iași.</i>
ArhMold	<i>Arheologia Moldovei, Academia Română - Filiala Iași. Institutul de Arheologie Iași.</i>
AȘUI	<i>Analele Științifice ale Universității „A. I. Cuza” din Iași, Iași.</i>
BAI	<i>Bibliotheca Archaeologica Iassiensis, Iași.</i>
BAM	<i>Bibliotheca Archaeologica Moldaviae, Iași.</i>
BAR	<i>Biblioteca Academiei Române, București.</i>
BAR Int. Ser.	<i>British Archaeological Reports. International Series, Oxford.</i>
BMA	<i>Bibliotheca Memoriae Antiquitatis, Piatra-Neamț.</i>
BOR	<i>Biserica Ortodoxă Română, Patriarhia României, București.</i>
Buletin. Foaie Oficială	<i>Buletin. Foaie Oficială, Iași.</i>
CA	<i>Cercetări arheologice, Muzeul Național de Istorie a României, București.</i>
CAH	<i>Communicationes Archaeologicae Hungariae, Budapesta.</i>
Carpica	<i>Carpica, Muzeul Județean de Istorie „Iulian Antonescu”, Bacău.</i>
CCAR	<i>Cronica cercetărilor arheologice din România, București.</i>
CCDJ	<i>Cultură și civilizație la Dunărea de Jos, Muzeul Dunării de Jos, Călărași.</i>
CDM	<i>Catalogul Documentelor Moldovenești din Arhiva Istorică Centrală a Statului.</i>
CI	<i>Cercetări Istorice, Muzeul de Istorie a Moldovei, Iași.</i>

Convorbiri literare	<i>Convorbiri Literare</i> , Iași.
Dacia N. S.	<i>Dacia. Revue d'Archéologie et d'Histoire Ancienne. Nouvelle Série</i> , București.
DANIC	Direcția Arhivelor Naționale Istorice Centrale, București.
DIR	<i>Documente privind istoria României</i> , seria A, Moldova; seria B, Țara Românească, București.
DJANI	Direcția Județeană a Arhivelor Naționale Iași.
DRH	<i>Documenta Romaniae Historica</i> , seria A, Moldova; seria B, Țara Românească, București.
FHDR	<i>Fontes Historiae Dacoromanae</i> , București.
Hierasus	<i>Hierasus</i> , Muzeul Județean Botoșani, Botoșani.
Ioan Neculce	<i>Ioan Neculce. Buletinul Muzeului de Istorie a Moldovei</i> , Iași.
Istros	<i>Istros</i> , Muzeul Brăilei, Brăila.
Lumină și culoare	<i>Lumină și culoare</i> , București.
MCA	<i>Materiale și cercetări arheologice</i> , București.
Mitropolia Banatului	<i>Mitropolia Banatului</i> , Timișoara.
Mitropolia Moldovei și Sucevei	<i>Mitropolia Moldovei și Sucevei</i> , Iași.
MemAntiq	<i>Memoria Antiquitatis, Acta Musei Petrodavensis</i> , Complexul Muzeal Județean Neamț, Piatra-Neamț.
Monumentul	<i>Monumentul. Lucrările Simpozionului Național Monumentul - Tradiție și Viitor</i> , Iași.
PAS	<i>Prähistorische Archäologie in Südoseuropa</i> , Berlin.
Peuce	<i>Peuce</i> , Institutul de Cercetări Eco-Muzeale, Tulcea.
PZ	<i>Praehistorische Zeitschrift</i> , Leipzig-Berlin.
RESEE	<i>Revue des Études sud-est Européennes</i> , Institut des Études Sud-Est Européennes, București.
Revista Arheologică	<i>Revista Arheologică</i> , Institutul Patrimoniului Cultural – Centrul de Arheologie, Chișinău.
RIR	<i>Revista istorică română</i> , București.
RITL	<i>Revista de Istorie și Teorie Literară</i> , București.
RRH	<i>Revue Roumaine d'Histoire</i> , L'Institut d'Histoire „Nicolae Iorga”, București.
Romanoslavica	<i>Romanoslavica. Studii Române-Slave</i> , Universitatea din București, București.
SAI	<i>Studii și articole de Istorie</i> , Societatea de Științe Istorice din România, București.

SCIA	<i>Studii și Cercetări de Istoria Artei</i> , București.
SCIV(A)	<i>Studii și cercetări de istorie veche (și arheologie)</i> , Institutul de Arheologie „Vasile Pârvan”, București.
SCȘI	<i>Studii și cercetări științifice</i> , Iași.
SECE	<i>Sud-Estul și Contextul European</i> , Institutul de Studii Sud-Est Europene, București.
SMIM	<i>Studii și materiale de istorie medie</i> , Academia Română. Institutul de Istorie „Nicolae Iorga”, București.
Suceava	<i>Suceava</i> , Anuarul Muzeului Bucovinei, Suceava.
ThD	<i>Thraco-Dacica</i> , Institutul Român de Tracologie, București.
Tyrageția	<i>Tyrageția</i> , Muzeul Național de Arheologie și Istorie a Moldovei, Chișinău.